

Cinc prioritats per impulsar la recuperació

El desconfinament ha comportat un rebot generalitzat dels indicadors d'activitat. L'important ara és mantenir-nos en aquesta senda i donar força i continuïtat a la recuperació. Sens dubte, el desafiament és enorme –el xoc que han representat els gairebé dos mesos de confinament estricte ha estat tremend i encara haurem de conviure amb el virus sense vacuna i sense un tractament efectiu–, però també és cert que hi ha un camí per mitigar els efectes de la crisi i per intentar superar-la com més aviat millor. Aquest camí passa per cinc àmbits prioritaris entrellaçats: controlar el virus, estimular la demanda a curt termini, millorar el potencial de creixement econòmic, pensar en la sostenibilitat fiscal a mitjà termini i impulsar el projecte europeu.

La prioritat número u continua sent la contenció del virus. Ja que haurem de viure amb ell, hauríem d'intentar fer-ho de la forma més harmònica possible. Evitar una propagació descontrolada, que ens obligaria a confinar-nos de nou, i minimitzar els costos en termes d'activitat social i econòmica són dos objectius que han d'anar plegats. És una responsabilitat compartida. A escala individual, mitjançant la higiene de mans, el manteniment de la distància de seguretat i l'ús de mascareta. Des de les empreses, garantint un entorn segur per als treballadors i per als clients. I, per part de les autoritats sanitàries, detectant de manera precoç els casos de contagi, fent un seguiment dels contactes i promovent l'aïllament o la quarantena dels afectats. Avui dia, el millor que es pot fer és invertir en capacitat per detectar i per contenir els possibles rebrots.

A curt termini, l'estímul de la demanda també és un ingredient essencial, no solament per donar suport a l'activitat, sinó per preservar la cohesió social. Les mesures que, ara com ara, estan ajudant a sostenir el consum i a salvaguardar el teixit productiu, com els subsidis a la regulació temporal d'ocupació, els avals per a crèdits o les moratòries creditícies, s'han d'anar concentrant en els col·lectius i en els sectors més afectats, mentre que els incentius a la inversió i a les compres de béns duradors han de guanyar pes. Té sentit, per exemple, donar suport a la renovació del parc automobilístic o a l'adquisició o a la rehabilitació d'habitatges per aprofitar la capacitat d'arrossegament d'aquests sectors i per contrarestar l'efecte que la incertesa pot tenir sobre aquestes grans decisions de despesa. És un bon moment, també, per donar suport a la inversió empresarial vinculada a la transició energètica i a la transformació digital. Aprofitem la necessitat d'estimular l'economia per promoure inversions necessàries i rendibles.

Aquestes inversions no solament estimularien l'activitat a curt termini, sinó que també tindrien la capacitat de millorar la competitivitat i, per tant, el potencial de creixement econòmic a mitjà termini, la qual cosa es relaciona amb el tercer àmbit de prioritats esmentat més amunt. A més d'inversions, són necessàries reformes que impulsin un augment de la productivitat. Reformes, per exemple, que ajudin a reduir la dualitat del mercat de treball, que impulsin la formació professional, que millorin els serveis públics d'ocupació, que modernitzin l'administració de justícia o que fomentin el creixement de les empreses. Aquest últim punt mereix ser subratllat: Espanya necessita que les pimes vulguin ser grans empreses i, per aquest motiu, no se les pot penalitzar si creixen, tal com succeeix ara.

No hi ha dubte que la situació que vivim, i les polítiques d'estímul fiscal, dispararan el dèficit públic i el deute. Aquesta és l'actuació responsable, quelcom que ara toca fer. Però també és veritat que serà necessari emmarcar aquestes actuacions dins un pla a mitjà termini que garanteixi la sostenibilitat dels comptes públics. Això és clau per retenir la confiança dels compradors del deute públic i per recuperar un marge de maniobra fiscal que serà necessari el dia que arribi una nova crisi. Serà necessari revisar el sistema tributari i fer-lo més eficient, sobretot simplificant-lo, però també hi ha un ampli marge per reduir l'economia submergida i l'evasió fiscal i per millorar l'eficiència de la despesa pública. Malgrat que pot ser necessària una pujada transitòria de determinats impostos, seria preferible esperar que la recuperació estigui ben encarrilada, potser cap a la meitat de l'any vinent, abans de dur-la a terme.

Finalment, la situació que vivim requereix impulsar el projecte europeu i, en particular, les institucions d'estabilització fiscal necessàries per contrarestar grans xocs com l'actual. El pla de recuperació proposat per la Comissió Europea és un gran pas en aquesta direcció, i esperem que es pugui concretar aquest mes de juliol. Per tirar-lo endavant, pot ser necessari vincular els desemborsaments a una certa condicionalitat, quelcom que ningú hauria de témer ni tampoc d'estigmatitzar. Al capdavant, aquesta condicionalitat, si està ben definida, hauria de servir per reduir les vulnerabilitats dels diferents països, per potenciar-ne la capacitat de creixement i per promoure la cohesió social, tres principis als quals ningú pot renunciar.

Enric Fernández
Economista en cap
30 de juny de 2020